

Lesbrief: Woonwijk van de toekomst

Thema: Mens & Dienstverleners in de toekomst

Woonwijk van de toekomst

Inleiding

In de toekomst zal onze samenleving er anders uitzien. Mensen worden ouder en blijven langer zelfstandig wonen. Er zullen andere samenlevingsvormen komen. Meer samengestelde gezinnen en meer één- en tweepersoonshuishoudens. De huizen zullen dus anders ingedeeld moeten gaan worden. Er zullen minder verzorgingshuizen komen.

Technologische ontwikkelingen gaan snel. Heb jij het fietspad met fonkelende steentjes al gezien? Lantarenpalen zijn hier niet meer nodig. Mensen kunnen dankzij de computer meer vanuit huis werken. Ook kopen mensen minder in winkels en meer online. Dit alles heeft invloed op de inrichting van een woonwijk.

In deze lesbrief ga je een maquette maken voor de woonwijk van de toekomst. Je presenteert de maquette aan de klas. Je werkt individueel, met de hele klas en in een groep.

Waar moet de opdracht aan voldoen?

De maquette moet aan de volgende eisen voldoen:

- Er zijn juiste voorzieningen voor de verschillende doelgroepen die in de wijk wonen, werken en recreëren.
- In de woonwijk hebben toekomstige technologische ontwikkelingen een plaats gekregen.
- Het geeft een duidelijk beeld van de gehele woonwijk.
- Is op de juiste schaal (1:500) gemaakt.

De presentatie moet aan de volgende eisen voldoen:

- Je maakt duidelijk van welke voorzieningen de doelgroepen gebruik kunnen maken om te wonen, werken en recreëren.

Woonwijk van de toekomst

Wat kun je en wat weet je na deze lesbrief?

- Je weet welke veranderingen in de samenlevingsvormen gaan plaatsvinden.
- Je weet welke gevolgen deze veranderingen hebben op de voorzieningen in een woonwijk.
- Je kunt voorbeelden geven van technologische ontwikkelingen ten aanzien van wonen, werken en recreëren.
- Je kunt samenwerken en overleggen met klasgenoten over het ontwerp van de woonwijk.
- Je kunt creatieve en innovatieve oplossingen bedenken.

Uit welke stappen bestaat de lesbrief?

Stap	Woonwijk van de toekomst
Stap 1: Oriënteren	Verzamel informatie over jouw woonwijk. Brainstorm over de woonwijk van de toekomst.
Stap 2: Voorbereiden	Maak je planning. Voer berekeningen uit over de schaal. Maak een eerste schets. Bereid je presentatie voor. Maak een benodigdhedenlijst.
Stap 3: Uitvoeren	Maak je maquette. Oefen je presentatie.
Stap 4: Afronden en terugkijken	Presenteer jullie woonwijk. Kijk terug op Woonwijk van de toekomst.

Stap 1: Oriënteren

Moeilijke woorden

Wat betekenen deze woorden? Zoek de betekenis op.

Moeilijk woord	Wat betekent dit woord?
Vergrijzing	
Voorzieningen in een woonwijk	
Infrastructuur	
Zorgvoorziening	
Bedrijfsleven	
Samengesteld gezin	
Innovatieve oplossingen	

Woonwijk van de toekomst

Informatie verzamelen

Je gaat informatie verzamelen over de woonwijk waar jij in woont en over hoe een woonwijk in de toekomst verandert. Als je niet in een woonwijk woont, neem je een woonwijk waar je vaak komt in gedachten voor het beantwoorden van de eerste vragen.

- a. Bekijk een plattegrond van de omgeving waar jij woont.

Op welke schaal is deze kaart? _____

Wat wordt bedoeld met schaal? _____

- Bekijk de kaart nog eens goed. Waar zijn woningen, waar wordt gewerkt en waar vindt recreatie plaats?

- b. Welke doelgroepen wonen in jouw woonwijk? Kruis de antwoorden aan en vul ontbrekende doelgroepen in.

Jonge gezinnen _____

Jongeren die alleen wonen _____

70-plussers _____

70-plussers die samenwonen _____

Samenwonende starters _____

Samengestelde gezinnen _____

Woonwijk van de toekomst

- c. Geef een korte omschrijving van de verschillende woningen en geef aan of deze in jouw wijk voorkomen.

Soort woning	Omschrijving	Komt voor?
Aanleunwoning		☐ Ja / ☐ Nee
Bejaardenwoning		☐ Ja / ☐ Nee
Boerderij		☐ Ja / ☐ Nee
Bungalow		☐ Ja / ☐ Nee
Rijtjeshuis		☐ Ja / ☐ Nee
Kangoeroewoning		☐ Ja / ☐ Nee
Twee-onder-een-kap-woning		☐ Ja / ☐ Nee
Flat		☐ Ja / ☐ Nee
Woonzorgcentrum		☐ Ja / ☐ Nee

- d. Om ergens te kunnen wonen heb je niet alleen een huis nodig, je zult ook ergens eten moeten kopen. Om naar je werk te gaan heb je een weg of fietspad nodig. Welke voorzieningen zijn er in jouw woonwijk?

- **Wonen** (bijvoorbeeld supermarkt)

- **Werken** (bijvoorbeeld bedrijventerrein)

- **Recreëren** (bijvoorbeeld park)

Woonwijk van de toekomst

e. Sommige wijken hebben bijzondere voorzieningen. De voorzieningen moeten afgestemd zijn op de wijk.

- Buurtsupport is zo'n bijzondere voorziening. Zij begeleiden mensen die niet actief deelnemen aan de samenleving naar passend werk binnen de wijk. Ga naar buurtsupport.nl en kijk bij particulieren. Noem 2 voorbeelden van werk dat Buurtsupport regelt.

- Welke doelgroep zal van Buurtsupport gebruik maken?

- Een andere voorziening in de wijk is kinderopvang. Welke doelgroep zal hier gebruik van maken?

- Een drive-in supermarkt bestaat ook in Nederland. Hoe werkt dit?

- Welke doelgroep zal van een drive-in supermarkt gebruik maken?

f. Je hebt naar doelgroepen, woningen en voorzieningen in de wijk gekeken. Stel je voor dat je een wijk gaat ontwikkelen. Welke woningen en voorzieningen op het gebied van recreatie hebben deze verschillende doelgroepen nodig?

Alleenstaande 70-plussers

Soorten woningen? _____

Voorziening voor recreatie _____

Samengestelde gezinnen

Soorten woningen? _____

Voorziening voor recreatie _____

Woonwijk van de toekomst

Starters samenwonend

Soorten woningen? _____

Voorziening voor recreatie _____

Mensen met een beperking

Soorten woningen? _____

Voorziening voor recreatie _____

- g. In de inleiding heb je gelezen dat in de toekomst de samenleving gaat veranderen. Jouw woonwijk zal andere voorzieningen nodig hebben. Is jouw woonwijk hier op voorbereid? Met andere woorden: is jouw woonwijk toekomstbestendig? Geef jouw woonwijk een cijfer.

Wonen: Niet toekomstbestendig 1 / 2 / 3 / 4 / 5 Toekomstbestendig

Leg uit: _____

Werken: Niet toekomstbestendig 1 / 2 / 3 / 4 / 5 Toekomstbestendig

Leg uit: _____

Recreëren: Niet toekomstbestendig 1 / 2 / 3 / 4 / 5 Toekomstbestendig

Leg uit: _____

- h. Het ontwerpen van wijken is een vak waarbij je rekening moet houden met de wensen van de wijkbewoners. Ga naar vakcollegegroep.nl/mdindetoekomst. Bekijk de video 'Vogelbuurt'. Bij deze video hoort een vragenlijst. Deze staat helemaal onderaan de lesbrief. Vul de vragenlijst in.
- i. In de toekomst kunnen ontwerpers van een woonwijk gebruikmaken van moderne technologie. In de inleiding werd het bijzondere fietspad al genoemd. Zoek afbeeldingen van toekomstige ontwikkelingen in de woonwijk. Gebruik zoekwoordencombinaties als:
- Woonwijk toekomst technologie energie.
 - Woonwijk technologie speelvoorziening.
 - Toekomst afval verzamelen.
 - Toekomst technologie openbaar vervoer.
 - Huis van de toekomst.
 - Drive-in supermarkt.

Sla de afbeeldingen op. Je kunt deze later nog gebruiken als ideeën voor het ontwerp van je woonwijk.

Woonwijk van de toekomst

Brainstormen

Met de hele klas doen jullie de brainstorm. In de brainstorm bedenk je welke voorzieningen er in de woonwijk kunnen komen. Je houdt rekening met de doelgroepen die in de Woonwijk van de toekomst komen wonen:

In de woonwijk wonen voornamelijk alleenstaande 70-plussers, samengestelde gezinnen, 50-plussers met inwonende ouder(s) en jonge starters.

Deze mensen willen graag zo dicht mogelijk bij hun huis werken en recreëren. Ook de alleenstaande ouderen willen zo lang mogelijk in de nieuwe woonwijk blijven wonen.

In de brainstorm mag je al je fantasie gebruiken. Geen idee is te gek. Later ga je pas bepalen welke ideeën je werkelijk gaat uitvoeren.

- a. Beantwoord voor jezelf de volgende vraag: 'Welke voorzieningen zijn er nodig in de Woonwijk van de toekomst?'
- b. Neem 5 minuten de tijd om zoveel mogelijk antwoorden op Post-its te schrijven. Schrijf op elke Post-it 1 antwoord.
- c. Met de klas groeperen jullie de Post-its in de volgende groepen: Wonen, Werken en Recreëren.

Woonwijk van de toekomst

Keuzes maken

Je werkt als groepje aan het ontwerpen van de woonwijk van de toekomst.

- a. Overleg met elkaar welke ideeën uit de brainstorm je mee wilt nemen in jullie maquette.
- b. Schrijf de ideeën op die je in de brainstorm hebt genoemd en die jullie in de maquette willen meenemen.

Wonen

Werken

Recreëren

- c. Iedere doelgroep zal een geschikte woning moeten krijgen in zijn woonwijk. Welke woningen hebben jullie hiervoor bedacht?

Alleenstaande 70-plussers

Soort woning _____

Voorziening voor recreatie _____

Samengestelde gezinnen

Soort woning _____

Voorziening voor recreatie _____

Starters samenwonend

Soort woning _____

Voorziening voor recreatie _____

Mensen met een beperking

Soort woning _____

Voorziening voor recreatie _____

Woonwijk van de toekomst

- d. Iedere doelgroep zal moeten kunnen recreëren in zijn woonwijk. Welke voorzieningen hebben jullie hiervoor bedacht? Let op! Sommige voorzieningen kunnen door verschillende doelgroepen gebruikt worden.

Alleenstaande 70-plussers

Voorziening 1: _____

Voorziening 2: _____

Samengestelde gezinnen

Voorziening 1: _____

Voorziening 2: _____

50-plussers met inwonende ouder(s)

Voorziening 1: _____

Voorziening 2: _____

Jonge starters

Voorziening 1: _____

Voorziening 2: _____

Woonwijk van de toekomst

e. Jullie gaan een maquette maken. Misschien zijn jullie handig op de computer en kunnen jullie een digitale maquette maken.

- Bespreek eerst wat jullie kwaliteiten zijn, voordat jullie taken verdelen. Denk aan kwaliteiten als: tekenen, op schaal rekenen, goed kunnen knutselen, creatieve ideeën bedenken, netjes werken, tekenen op de computer et cetera. Bepaal ook of jullie kiezen voor een papieren of digitale maquette.

- Vul jullie namen en kwaliteiten in.

Naam: _____

Kwaliteit 1: _____

Kwaliteit 2: _____

Naam: _____

Kwaliteit 1: _____

Kwaliteit 2: _____

Naam: _____

Kwaliteit 1: _____

Kwaliteit 2: _____

Naam: _____

Kwaliteit 1: _____

Kwaliteit 2: _____

- Bespreek welke manier van ontwerpen bij jullie kwaliteiten past. Wij ontwerpen onze woonwijk als:

Maquette

Tekening

Anders, namelijk: _____

Woonwijk van de toekomst

Stap 2: Voorbereiden

De planning

	Stap	Wat ga je doen?	Wie gaat het doen?	Hoeveel tijd heb je daarvoor nodig?
	Voorbereiden			
	Uitvoeren			
	Afronden en terugkijken			

Woonwijk van de toekomst

De woonwijk op schaal

- a. Jullie woonwijk wordt 500 meter x 500 meter. Hoeveel centimeter is 500 meter? Vul de verhoudingstabel in.

1 meter	2 meter	20 meter	100 meter	500 meter
100 cm				

- b. Je kan het ook zo berekenen. Vul de tabel in.

1	meter	=	10	decimeter	=	100	centimeter
2	meter	=	_____	decimeter	=	_____	centimeter
20	meter	=	_____	decimeter	=	_____	centimeter
100	meter	=	_____	decimeter	=	_____	centimeter
500	meter	=	_____	decimeter	=	_____	centimeter

- c. Je maakt de maquette op een schaal van 1:500. Dit betekent dat 1 centimeter van het ontwerp gelijk is aan 500 cm. Hoe groot wordt dan je ontwerp?

Vul onderstaande verhoudingstabel in.

Maat op tekening in cm	1		
Maat in het echt in cm	500	5000	50.000

Een eerste schets maken

- a. Neem een vel papier van 1 meter x 1 meter. Schets eerst de infrastructuur. Waar komen wegen, fietspaden, water, park en dergelijke?
- b. Controleer of je de infrastructuur op schaal hebt getekend. Maak de onderstaande berekeningen.
 Een weg is 5 meter (500 cm) breed. Hoe breed ga je deze dan tekenen?
 Een park van 50 meter (50.000 cm) lengte. Hoe lang maak je deze op de schets?
 Een sloot van 100 meter (100.000 cm). Hoeveel cm wordt deze op de schets?

Maat op tekening in cm			
Maat in het echt in cm	500	5000	50.000

Woonwijk van de toekomst

c. Welke voorzieningen willen jullie in de wijk? Hoeveel ruimte nemen deze in de schets in?

Voorziening	Echte lengte en breedte in meters	Echte lengte en breedte in centimeters

- Gebruik een verhoudingstabel om jullie voorzieningen op schaal om te rekenen.
 - Teken de voorzieningen in jullie schets in.
- d. Reken uit hoe groot een woning wordt op jullie schets. Stel een huis is 6 meter breed en 10 meter lang.
- Hoeveel centimeter is de breedte en de lengte van dit huis?

-
- Gebruik een verhoudingstabel om jullie huizen op schaal om te rekenen.
 - Teken de woningen in jullie wijk.

e. Controleer je schets.

- Zijn er voldoende voorzieningen voor je doelgroepen aanwezig?

Alleenstaande 70 plussers

Voorzieningen om te recreëren: _____

Voorzieningen om te wonen: _____

Voorzieningen om te werken: _____

Samengestelde gezinnen

Voorzieningen om te recreëren: _____

Voorzieningen om te wonen: _____

Voorzieningen om te werken: _____

Samenwonende 50 plussers

Voorzieningen om te recreëren: _____

Voorzieningen om te wonen: _____

Voorzieningen om te werken: _____

Woonwijk van de toekomst

Jonge starters

Voorzieningen om te recreëren: _____

Voorzieningen om te wonen: _____

Voorzieningen om te werken: _____

- Controleer de schaal van je verschillende voorzieningen.

Bereid je presentatie voor

De woonwijk hebben jullie ontworpen voor verschillende doelgroepen. In de presentatie die jullie straks geven ga je uit van 1 of meerdere doelgroepen. In je presentatie wordt duidelijk wat de doelgroep in de wijk allemaal kan doen. Hoe ze wonen, werken en recreëren. Bespreek met elkaar:

- Welke doelgroep (en) nemen we als uitgangspunt?
- Wat gaan we over de doelgroep zelf vertellen?
- Wat vertellen we over het wonen, werken en recreëren van deze doelgroep?
- Wat vertellen we over de voorzieningen in onze maquette voor deze doelgroep?
- Wie gaat wat vertellen? Verdeel de taken.
- Wat hebben we nodig om de presentatie leuk te maken?

Wat heb je nodig?

Maak een benodigdhedenlijst voor de maquette van de woonwijk van de toekomst. Probeer de kosten zo laag mogelijk te houden. Dat doe je door niet meer op de lijst te zetten dan je nodig hebt.

Benodigdheden	Aantal	Prijs	Totale prijs

VRAAG TOESTEMMING AAN JE DOCENT OM VERDER TE GAAN MET STAP 3.

Stap 3: Uitvoeren

Uitvoeren

Jullie gaan nu je maquette maken. Kijk voordat je begint nog eens goed naar de eisen van de opdracht die aan het begin van de lesbrief staan.

Maak de maquette

Met de schets als voorbeeld ga je nu de maquette maken. Verdeel de taken goed en houd rekening met elkaars kwaliteiten.

Oefen je presentatie

Jullie maquette is klaar. De presentatie hebben jullie al voorbereid. Oefen nu met behulp van jullie maquette de presentatie.

Stap 4: Afronden en terugkijken

Presenteer jullie woonwijk

- a. Luister naar elkaars presentaties.
Over welke doelgroep vertellen de verschillende groepjes en over welke voorzieningen voor Wonen, Werken en Recreëren?

Groep	Doelgroep	Voorzieningen voor Wonen, Werken en Recreëren
1		
2		
3		
4		

Woonwijk van de toekomst

- b. Welk cijfer geven jullie de maquettes? Bedenk bij het bepalen van het cijfer of de woonwijk toekomstbestendig is.

Groep	Cijfer	Waarom vind je dat?
1		
2		
3		
4		

- c. Zou je zelf willen wonen in een woonwijk als deze? Ja / Nee

- Leg je antwoord uit.

Kijk terug op deze lesbrief

- a. Als het goed is, heb je bij de uitvoering gekeken naar de eisen waaraan de opdracht moet voldoen. Wat vind jij, voldoet jouw resultaat van de opdracht aan de eisen? Kruis aan wat jij vindt.

Eis	Voldoet?	Omdat?
In het ontwerp van de woonwijk zijn de juiste voorzieningen voor verschillende doelgroepen, die in de wijk wonen, werken en recreëren.	☐ Ja / ☐ Nee	
In het ontwerp van de woonwijk zijn toekomstige technologische ontwikkelingen toegevoegd.	☐ Ja / ☐ Nee	
Het ontwerp geeft een duidelijk beeld van de gehele woonwijk.	☐ Ja / ☐ Nee	
In de presentatie van je ontwerp maak je duidelijk op welke manier de doelgroepen kunnen wonen, werken en recreëren.	☐ Ja / ☐ Nee	

- b. Waar was je goed in bij het maken en presenteren van jullie ontwerp van de Wijk van de toekomst?

- Ik was goed in:

- Dat blijkt uit:

- c. Wat vond je minder goed gaan?

- Waarom vond je dat?

- d. Wat zou je nog willen leren bij een volgende opdracht?

Woonwijk van de toekomst

Vragenlijst bij video 'Vogelbuurt'.

- Waarom moet de Vogelbuurt in Ulft veranderd worden?

- Waarom is het belangrijk om bewoners te betrekken bij de planvorming?

- Wat voor problemen zien de bewoners aan de bestaande wijk?

- Wat vinden de bewoners positief aan de bestaande wijk?

- Wat staat er in het masterplan?

- Hoe zorgen ze voor een aansluiting van de wijk naar de rest van het dorp?

- Er komen drie buurten. Elke buurt krijgt een 'eigen identiteit'. Wat wordt daar volgens jou mee bedoeld?

Woonwijk van de toekomst

- Wat krijgen de buurtparkjes voor functie?

- Waarom is het belangrijk om variatie in woningtypes te bouwen?

- Hoe zorgen ze ervoor dat ouderen in de buurt kunnen blijven wonen?

- Wat is de leus om mensen mee te laten denken? (aan het einde van het filmpje)

- Wat bedoelen ze ermee, denk je?

Bron: ontwerpjewijk.blogspot.nl